

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vetustas, Sanctimonia, Potentia atque Majestas,
Celsissimae Augustissimaeque, Serenissimorum Ducum
Brunsvicensium Ac Lyneburgensium Domus**

Mader, Joachim Johann

Helmestadii, 1661

IV. Eorundem Imp. & Ducum Brunsvic. XII. Diplomata vetusta, veteris
Saxoniae historiam non parum illustrantia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10983

III.
EORVND^{EM} IMPE-
RATORVM ET DVCVM
BRUNSVICENSIVM,

XII.
Diplomata vetusta, veteris Sa-
xonix historiam non parum il-
lustrantia.

Diplomata Henrici Aucupis Imp. Aug. quo
Mechtildi uxori loca quædam
donavit.

In nomine sanctæ & individua Trini-
tatis. Henricus divina favente cle-
mentia rex. Noverint omnes fideles
nostri presentes scilicet & futuri, qua-
liter divina misericordia dispensante
sublimati in regnum, omnibus circumquaque de gen-
tibus fidelibus æquo & iusto moderamine præesse,
& omnia Dei respectu regere cupiamus, placuit
etiam nobis domum nostram Deo opitulante ordi-
naliter disponere. Quapropter legali moderati-
one astantibus fidelibus nostris, cum consensu & asti-
pulatione filii nostri Ottonis, & Episcoporum pro-
cerumq; & comitum petitione, dulcissima conjugii
nostræ Mathildæ potestativa manu tradimus & do-
namus, quicquid propria hereditatis in presenti vi-
demur habere in locis infra nominatis. Hæc enim
sunt: Quitilingaburg, Palithi, Northusa, Gro-
nau, Duderstete, cum civitatibus & omnibus ad
prædicta loca pertinentibus, in jus proprium conces-
simus,

simus, litis servis, mancipiis, utriusq; sexus, edificii-
 is, terris cultis & incultis agris, pratis, campis, sil-
 vis, aquis, aquarumve decursibus, molendinis, vi-
 is & in viis, exitibus & redditibus, quasitis & in-
 quirendis. Et ut cuncti cognoscant, eo modo & ca-
 ratione, si nobis superstes extiterit, & in sancta vi-
 duitatis pudicitia permanserit, prædicta loca ei con-
 cedenda tradimus, ut libera atq; securâ potestate,
 cum omni quasitu eisdem locis invento, temporibus
 suis feliciter perfruat: nec non etiam interiorem
 familiarum collegionem, intrinsecus famulantium,
 cum omni supellectili, cum equariciis ibidem inven-
 tis, potestati illius possidenda perpetualiter prædesti-
 namus. Et ut nostræ donationis largitio firma sta-
 bilisq; permaneat, manu nostra subtus firmavimus,
 & annulo nostro sigillari præcepimus.

Signum Domini Henrici,
 Serenissimi regis.

Henricus
rex

Simon Notarius ad vicem Hiltiberti Archica-
 pellani recognovi. Data XVI. Kal. Octob. Anno Do-
 minicæ incarnationis DCCCCXXVIII. Indictione
 II. anno vero X. Henrici gloriosi regis regni. Actum
 in loco, qui dicitur Quitilingaburg, in Dei nomi-
 ne feliciter. A.M.E.N. Diplo.

Diplomata Ottonis M. quo Ecclesie Quedlin-
burgensi donat bona quamplurima, simul
ei Advocatum constituens.

IN nomine sancte & individue Trinitatis. Otto
divina favente clementia Rex. Noverint omnes
fideles nostri, tam presentes, quam etiam futuri,
qualiter nos ob amorem Dei, omniumque sanctorum,
& pro remedio anime nostre ac parentum succes-
sorumque nostrorum, congregationem Sanctimo-
nialium in Quidalingaburg statuere curavimus,
quatenus ibidem laus omnipotentis Dei, ejusque ele-
ctorum ab ea in perpetuum colatur, & nostri no-
strorumque memoria perpetuetur. Et ut idem con-
ventus illic certum famulatum obtineat, urbem in
Quidalingaburg supra montem constructam, cum
curtilibus cunctis adificiis imbi constructis, & quic-
quid Clericis, in eodem loco Domino servientibus,
prius concessum habuimus, & novam partem ex
omni conlaboratu ejusdem curtis: similiter & in lo-
cis subnotatis, Marseleno, Hamickesroda, Wihu-
sen, Utislavo, Rudiburgi, Hadeburgi, Bucolste-
ti, Hodehusi, Mabuga, Waldeslevo, Breiendor-
peSal-

pe, Salberse, Westerhuse; nec non & totum, quic-
 quid in locis sic nuncupatis, Rederi, Hebenrothe,
 Oerthun, proprietatis huc usq; habere visi sumus,
 atq; Querabeci cum silva grossiori & territorio de
 eadem villa exarato & inarato, familias Sclavani-
 cas XV. & totidem in Calvo: ac decimam partem
 in Bodfelden & lippenfelden, ex omni venatione
 in Lugelheim, videlicet de vineis ad carradas X: Ex
 melle vero situlos majores XL. nostræ majestati sin-
 gulis annis persolvendos, ad ejus victum & ve-
 stitum perpetuo jure possidendum donavimus. Mo-
 nasterium itaque Winelhahusum nuncupatum,
 situm in pago Harerhago in Comitatu Diethmari,
 cum omnibus, quæ Sanctimoniales antea in suum
 habuerunt servitium, prædictæ congregationi in
 Quidalingaburg in proprietatem condonamus: &
 curtem Salta, sitam in pago Lainga, in Comitatu
 Luidgeri, cum universis ad eandem curtem jure
 pertinentibus, hoc est, familijs & mancipijs, cur-
 tibus & curtilibus & edificijs, cultis & incultis agris,
 pratis, campis, pascuis, silvis, aquis, aquarumque
 decursibus, molendinis, vijs & invijs, exitibus & re-
 ditibus quæ sitis & inquirendis, mobilibus & immo-
 bilibus;

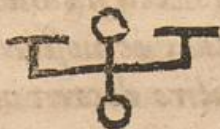
O

bilibus;

bilibus; Et quicquid hereditatis Ared Bardonis
 Domino Et genitori nostro sanctae memoriae Henri-
 co serenissimo regi, cum praefato loco Salta, in
 proprietatem condonavit, ex integro illi in totum
 concessimus. Et si aliquis generationis nostrae in
 Francia Et Saxoniam regalem potestativa manu
 possideat sedem, in illius potestate sint ac defensione
 praenuncupatum monasterium Et sanctimonia-
 les inibi in Domini servitio congregatae. Si autem
 alter e populo eligatur Rex, ipse in eis suam rega-
 lem teneat potestatem sicut in ceteris ceteris, in
 obsequium Sanctae Trinitatis simili modo congrega-
 tis. Nostra namque cognationis, qui potentissimus
 sit, Advocatus habeatur Et loci praedicti, Et ejus-
 dem ceterae. His ita peractis, ut liberam inter se
 eligendi Abbatissam habeat potestatem concessi-
 mus, ea videlicet natione, ut nulli hominum unquam,
 nisi tantum nobis, nostrisque successoribus obtem-
 peret, aut quilibet Regum aut Episcoporum perso-
 na aliquod servitium ab ea impendatur. Iusimus
 quoque hoc praecipuum largitionis nostrae inde con-
 scribi, firmiter praecipientes, quatenus eadem ca-
 terae de praelibatis rebus ab hodierna die ac deinceps

ceps tali fruatur potestate, sicut & cetera San-
 ctimonialia femina, qua simili modo a regibus, seu
 ceteris fidelibus ad Domini servitium constricta vi-
 dentur. Et ut hac nostra concessionis autoritas a
 fidelibus nostris verius credatur, ac per succeden-
 tium temporum curricula diligentius observetur,
 manu propria nostra subtuseam firmavimus, annu-
 lique impressione signari iussimus.

Signum
 Domini
 Ottonis

Serenif-
 simi Re-
 gis.

Adeloldus Cancellarius
 ad vicem Hil-
 deberti Archicapel-
 lani.

Data Idibus Septembris Anno Dominice incarna-
 tionis DCCCCXXXVII. Ind. x. Anno vero Domini Ottonis
 invictissimi Regis I. Actum in Quidalingaburg in nomine Do-
 mini feliciter AMEN.

III.

Ottonis Magni Imp. Aug. fundatio & donatio
 Monasterij Poledani, in Ducatus Brunsvico. Gru-
 benhagiaci praefectura Hertzbergenfi
 olim florentissimi.

IN nomine sanctae & individuae Trinitatis. Otto
 divina favente clementia Imperator Augustus.
 Omnium fidelium tam praesentium quam futuro-
 rum

cum pia devotioni pateat, quod nos ob amorem re-
 gni aeterni, nostrique imperii stabilitate, nec non
 sanitate nostra, ac dilecta conjugis nostrae, & di-
 lectissima sobolis, atque pro remedio animarum pa-
 rentum nostrorum, in quodam loco nostro, Palithi no-
 minato, Abbatiam Monachorum in honorem S.
 Johannis Baptistae sanctique confessoris Servatii
 constructam, consensu ac voluntate venerabilis
 Hattonis, Maguntinensis Ecclesiae videlicet Ar-
 chiepiscopi, fieri concessimus, ac nostra regia vel
 imperiali munificentia stabilire decrevimus. Ad
 hujus ergo Abbatiae praefatae augmentum, & perpe-
 tuae soliditatis firmitatem, tertiam partem curiae nostrae
 Palithi, cum omnibus, ad hanc rite pertinentibus,
 eidem ecclesiae in perpetuum perdurandum donamus;
 hoc est: arvis, terris, cultis & incultis, vijs & in vijs,
 exitibus & redditibus, quasitis & inquirendis, agris,
 campis, pratis, pascuis, silvis, piscationibus, venatio-
 nibus, molendinis, mobilibus & immobilibus, & in
 mancipijs utriusque sexus, cunctisque alijs rebus, quae
 ad haec aliquatenus dici vel accommodari possunt, ad
 eandem Abbatiam, & ad sustentationem Monachorum in
 eadem Deo famulantium, nostra regia vel imperiali ma-
 jestate

jestate integrè ac perpetualiter tradimus. Ad hæc
 vero supra dicta eandem supra dictam Ecclesiam per
 diversa loca augmentare & honorifice ditare de-
 votissime curavimus, atque ab omni vexatione seu
 oppressione liberam permanere decernimus; Unde
 etiam Ecclesias & nova, ad eandem prædictam
 curiam rite pertinentes, cum prædijs & novali-
 bus eidem Ecclesie assignavimus. Placuit vero
 nihilominus scripto nostro confirmare prædia vel
 redditus prædictæ Ecclesie, sive per nos, seu per ali-
 os quosque fideles collatos, in his scilicet locis:
 Scharfælde, Alvingenpunrod, Runigerod, Mo-
 nickerod, Abbaterot, Rudesrot, Tuserot, Am-
 mekerod, Watterod, Evvingen, cum omnibus
 ad hæc rite pertinentibus, silvis, pascuis, agris, pis-
 cationibus, sive alijs quibusque commoditatibus,
 tertiam partem villæ Palichi, tertiam partem villæ
 Berkeveld, tertiam partem villæ Hattorf, tertiam
 partem **Bilshusen** / in Herste Ecclesiam, & se-
 ptē mansus in Lengede, sex mansus in Popfum, sex
 mansus in Grone. capellam regale, & quinq; mansus
 in Gortingen, Ecclesiã & teloniũ & unũ mansum
 in **Seborch** / unum mansum in Westpalia, in Bra-
 kele

kele & Thunede, decem mansus in Drutmun-
 de, duas curias in Culisin, unum mansum & qua-
 tuor vineas ad sacrificium altaris, in Frisia in Wic-
 fort, in Unevverde, in Colmerhorn, viginti qua-
 tuor talenta, in Frankenhufen unum mansum &
 duas patellas, Hæc omnia vel per nos vel per alios
 quosq; fideles Palidensi Ecclesiæ tradita ad stipendiũ
 fratrum regia vel imperiali munificentia corrobo-
 ramus. Decimas sane per parochiam Palidensis Ec-
 clesiæ, & per quedam nova alia ejusdem Ecclesiæ
 à monachis novellata, à venerabili Hattone Mo-
 guntinensi Archiepiscopo nostra admonitione & u-
 tili Moguntinensis Ecclesiæ recompensatione eidem
 prænominate Ecclesiæ irretractabiliter concessa, ni-
 hilominus sancimus. Statuimus autem, ut nullus
 comes, nullus miles, nullus iudex, nulla prorsus per-
 sona, in præfata Ecclesia sive in ejus bonis exinde
 habeat potestatem exercendi quid velit, vel ejus
 bona quoquo modo injuste invadere, minuere vel
 alienare, sed omnia integra consistant, & ad eorum
 usus, quorum sustentationi tradita sunt, perpetu-
 aliter permaneant. Quod si quis arte aliqua sive
 dolo, sive violentia queque bona prænominate Ec-
 clesiæ

clesia minuere præsumerit, anathema sit, & à re-
 gno Dei & consortio sanctæ Ecclesiæ nunc & sem-
 per segregatus; & sit portio ejus cum sathana &
 angelis ejus, usque in æternum. Fiat! Fiat! Ut
 autem hæc nostræ autoritatis traditio à cunctis fide-
 libus omni tempore stabilis, firma, & incon-
 vulsa permaneat, hoc præceptum inde conscriptum, sigilli
 nostri impressione signari jussimus, manuque pro-
 pria, ut infra videtur, corroboravimus. Signum
 Domini Ottonis invictissimi Imp. Aug. Datum
 XVI. Kal. Maij Anno Dominicæ incarnationis
 DCCCCLII. Anno regni Ottonis Magni XIX.
 Actum Palathi feliciter. AMEN.

IV.

Privilegium Ottonis II. Rom. regis, datum Ca-
 nonicis familiæ Augustiniana ad S. Vviperti Qued-
 linburgi, quibus postea Præmonstratenses
 successerunt.

IN nomine sanctæ & individua Trinitatis, Otto
 divina annuente clementia Rex. Noverint om-
 nes nostri, præsentis videlicet & futuri, qualiter
 nos more regio de statu sanctæ Ecclesiæ corroboran-
 do tractantes, ob interventum Domina Mathildis
 regina,

regina, nostra videlicet avia, Canonicis in Suburbio Castelli Quidelingeburg manentibus, regalitatis nostre privilegium donare decrevimus, ut liberam inter se Abbatem seu Primicerium eligendi habeant potestatem, sicut in ceteris Abbatijs regie dominationi subjectis. Prædia vero quæ prænominata venerabilis regina Mathildis, nostra videlicet avia, pro salute anime sue, vel parentum nostrorum, ad usum Canonorum ibi Domino deservientium, eidem loco concessit, concedimus, & ne ab aliquo ullam inde molestiam incurrant, volumus & firmiter jubemus. Et ut hoc auctoritatis nostre præceptum firmum & stabile permaneat, chartam hanc scribi, & annuci nostri impressione signari & muniri iussimus.

Signum Domini Ottonis Serenissimi Regis.

Ludolphus Cancellarius ad vicem Wilhelmi Archicapellani recognovi. Datum VI. Kal. Aug. Anno Dom. incarn. DCCCCLXIII. Ind. VII. Anno vero regni serenissimi regis Ottonis junioris IV. Actum Tærneburg in Domino feliciter. AMEN.

V. Dona-

Donatio aliquot bonorum ab eodem Ottone II.
Cæs. Aug. Sorori Mechtildi & Ecclesiæ Quedlin-
burgensi facta.

IN nomine sanctæ & individua Trinitatis. Otto
divina favente clementia Imp. Augustus. Cum
totius boni operis perfectio in sola caritate consistat,
caritas autem nisi per exhibitionem boni operis per-
spicua & evidens esse non potest, inde notum esse cu-
pimus, omnium fidelium nostrorum tam presentium
quam & futurorum sagacitati, quia nos divinam
----- ejusque benefacti prameditantes recompensa-
tionem, deinde pro piissimi genitoris nostri Imp. Au-
gusti, cæterorumq; antecedentium parentum remedio
animarum, nec non intimo sororis nostræ Mathahil-
dis, videlicet venerabilis Abbatissæ, amoris instigan-
te ardore, quadam nostra proprietatis prædia, curtē
videlicet Deotfurdi in pago Hardego, & in Comi-
tatu Deommonis Comitum; Broculstedi in eodem
pago, in comitatu autem Friderici Comitum; Sma-
hen in pago Haslega, in comitatu Sigofridi Comi-
tis, Duderstedi in comitatu Bernhardi Comitum,
situm, nostra imperiali potentia ad monasterium

P

San-

*sanctimonialium in Quidilingeburg in honorem
 S. Servatij Christi confessoris, supra rupis arcem ori-
 entem versus eminentem divino constructum ser-
 vitio, cui ipsa jam dicta soror nostra dilectissima, eò
 quod primum parentum nostrorum studioso effectu
 locus ipse erigi incepisset, præsulari dinoscitur, in per-
 petua usû porprietatis donavimus, firmiterq; nostro
 ex jure in ejusdem jura Ecclesia transfudimus, cum
 utriusq; sexus mancipiis, ædificiis, terris cultis & in-
 cultis, pascuis, silvis, aquis aquarûve decursibus, pis-
 cationibus, molendinis, mobilibus & immobilibus, viis
 & in viis, exitibus & reditibus, quasitis & inquiren-
 dis, & cum omnibus eorundem legalibus justisq; ap-
 pertinentiis. Hoc itaq; tenore in toto humana inquie-
 tudinis motu compresso, hæc jam prælibata, eorum-
 que appertinentia, ad idem monasterium perpetuo,
 nec non Abbatissæ consororibusque spiritualibus ibi-
 dem Deo famulantibus, tam in præsens, quam per
 totius temporis successiones inserviant. Et ut hæc
 nostræ donationis autoritas cunctis sanctæ Dei Eccle-
 siæ filiis, nostrisque fidelibus melius credatur, ac di-
 ligentius perpetim observetur, hanc chartam inscri-
 bi iusti-*

bi iussimus, & sigilli nostri impressione signatam,
manu propria nostra subtus firmavimus.

Signum
Domini
Ottonis

Impera-
toris
Augusti.

Willigisus Cancellarius ad vicem Rodberti Archi-
capellani recognovi.

Data III. Id. Maji. Anno Domin. incarnationis
DCCCCLXXIV. Indiēt. II. regni Domini Ottonis
XIII. Imperij autem VII. Actum Quidelinge-
burg in Domino feliciter. AMEN.

VI.

Diploma ejusdem Ottonis II. Imp. Rom. quo
Ecclesiæ S. Mauritij in Magdeburg donat coeno-
bium Poledanum, una cum bonis nonnul-
lis in Frisia.

IN nomine sanctæ & individua Trinitatis. Otto
divina favente clementia Imp. Augustus. Nove-
rint cuncti Christi fideles presentes atq; futuri, qua-
liter nos divino amore contacti, carique genitoris no-
stri memoria commoniti, & dilectæ conjugis nostræ

P 2

Theo-

phania precibus rogati, Abbatiam in honore S. Ser-
 vatij confessoris Christi, jam olim à nostris bona me-
 moria parentibus in nostra proprietate Palithi con-
 structam, cum omnibus utilitatibus ad eandem respi-
 cientibus, sancto Mauritio & sancta Magdebur-
 genli Ecclesia Archiepiscopis in perpetuum milita-
 turis tradidimus, ea scilicet ratione, ut nullus comes
 vel iudex, aut qualibet excellens persona, ullum ne-
 gotium exercere audeat in jam dicta Abbacia, sine
 prefata Ecclesia Archiepiscopi licentia. Et ut hac
 charta nostra traditionis firma, & absque omnium
 hominum lesione in futurum stabilis permaneat, no-
 stri sigilli impresione, & propria manus adnotatione
 iussimus eam corroborari. Ad hoc etiam pradium in
 Frisia eidem Ecclesia per manus antecessorum meo-
 rum pro salute animarum nostrarum traditum, signo
 etiam nostro atque testimonio confirmavimus. Hoc
 est: in Witebord. i. mansus. XXXII. pascua boum,
 & V. talenta. In Retzvvord. I. virga, XL. solidos.
 in Bestlau, una dimidia, XX. solidos. In Thunc-
 vverd. XXX pascua boum, V. talenta. In Colime-
 hornon, Hilderedes, Ziericon, V. talenta. Quod
 si quis arte aliqua, sive dolo, seu etiam violentia ab-
 stulerit,

stulerit, anathema sit, & à regno Dei, & consortio
Ecclesia sancta nunc & semper segregatus, & sit
portio ejus cum satana & angelis ejus usque in aeter-
num, Fiat. fiat.

Signum Domini Ottonis Imp. Augusti.

Datum VIII. Kal. Octobr. Anno Dominica incar-
nationis D. CCCC LXXXI. Indict. X. Anno vero re-
gni secundi Ottonis XXI. Imperij autem XIV. A-
ctum Luceria.

VII.

Fridericus Imp. donat Domino Henrico Leoni,
Duci Bavarie & saxonie Comitatum Vtonis &
forestum in montanis Hartz.

In nomine sancte & individue Trinitatis. Fride-
ricus divina favente clementia Romanorum Im-
perator Augustus. Imperialem Celsitudinem conde-
cet antecessorum suorum Regum & Imperatorum
pia facta non solum inviolabiliter observare, sed eti-
am censura sua auctoritate alacriter confirmare, ne
prolixitas temporum posteris hæc reddat dubia vel in-
certa. Noverit igitur omnium Christi Imperijque
nostri fidelium tam præsens ætas, quam successura
posteritas, qualiter dilectissimus nepos noster Henri-

P 3

cus,

cus, Dux Bavarix & Saxonix, adiens majestatem
 nostram obtulit nobis privilegium predecessoris &
 progenitoris nostri diuina memoria Conradi Impera-
 toris, in quo continebatur, quod Comes quidam olim
 Uto nomine, pradium uxoris sue Beatricis, Hior-
 dinge nominatum, situm in pago Hikkerga, & item
 aliud pradium suum Holtzhusen nominatum situm
 in pago Hessiga, in comitatu quondam Wernerij Co-
 mitis, cum omnibus pertinentijs suis, prefato Impe-
 ratori Conrado in proprium donaverit. & qualiter
 Imperator e contra preter multa pradia, qua prefato
 Comiti Utoni & uxori ejus Beatrici jure concambij
 contulerat, quod plenius inibi est insertum, duo ejus-
 dem Comitis Utonis beneficia, comitatum suum vi-
 delicet, & forestum in montanis, qua dicuntur
 Hartz, sibi sueque uxori Beatrici, eorumque post se
 utriusque sexus heredibus in beneficium perpetuali-
 ter tradiderit & stabiliverit, eo videlicet tenore, ut
 quicumque suorum utriusque sexus heredum pradi-
 um illorum in loco, qui Einbike vocatur, obtineret,
 is quoque predicta duo beneficia, Forestum videlicet
 & Comitatum predicti Comitis Utonis in Lisga,
 tam a sua, quam ab omnium successorum suorum
 Regum

Regum & Imperatorum donatione sine omni contradictione jure beneficiali possidere deberet. Verum quia supra nominatus nepos noster Henricus, Dux Bavariae & Saxoniae praetaxatum pradium in Einbike situm hereditario jure nunc possidet, & a praefato Comite Utone & uxore ejus Beatrice consanguinitatis jure originem ducere perhibetur, ex Divi Patris & antecessoris nostri Conradi Imperatoris institutione, quae tanquam divinum oraculum invariabilis & perennis stabilitatis meretur privilegium! Nos ejus vestigijs inherentes, saepe dicto Nepoti nostro Henrico Duci, heredi videlicet Comitis Utonis, Comitatum suum & Forestum in montanis Hartz, lege in perpetuum valitura, in beneficio concessimus, & omni corroborationis nostrae munimine confirmavimus; ut tam ipse, quam omnes utriusque sexus sui haeredes, eadem saepe dicta beneficia, Comitatum videlicet & Forestum in montanis Hartz perenni immutabilitate teneant & possideant. Quod ut verius credatur, & omni aeo inviolabiliter observetur, praesentem inde paginam conscribi & aurea bulla nostra signari jussumus, adhibitis idoneis testibus, quorum nomina haec sunt:

Wickman-

fol. XII

Wickmannus *Magdeburgensis Archiepiscopus*,
 Hartvvicus *Bremensis Archiepiscopus*, Bruno *Hil-*
desheimensis Episcopus, Albertus *Marchio*, Fride-
 ricus *Dux Suevorum*, Dedericus *Marchio*, Fride-
 ricus *Palatinus Comes de Witelmesbach*, & frater
 ejus Otto junior, Fridericus *Palatinus Comes de*
Summerscheborg! Comes Henricus *de Witin*, Co-
 mes Otto *de Rabensberch*, Florentius *Comes Hol-*
landia, Comes Bertolfus *de Andehse*, Comes Boppo
de Blankenburg, & filij sui Conradus & Sigefri-
 dus, Ludolphus *de Dassele*, frater *Cancellarij*,
 Marquardus *de Grumbach*, Lutardus *de Mei-*
nersheim, Henricus *de Wida*, Lupoldus *de*
Hirtzberg.

Signum Domini Friderici Romanum Impe-
 ratoris invictissimi.

Ego Reinaldus *Cancellarius vice Arnoldi Ma-*
guntini Archiepiscopi & Archi Cancellarij recognovi.

Datum *Goslarix Kal. Januarij, Indictione VI.*
Anno Dominice incarnationis M. CLVII. Regnan-
te Domino Friderico Romanorum Imperatore glori-
osissimo. Anno regni ejus sexto, Imperij vero tertio.

IIX. Impe-

Imperator Fridericus injungit Duci Henrico
Leoni fundare Ecclesias ultra Albim; & concedit ei-
dem investituram trium Episcopatumum videlicet Ol-
denburc, Michelenburc, & Ratzeburc.

IN nomine sanctæ & individuae Trinitatis. Fride-
ricus divina favente clementia Romanorum Rex.
Quia ad regia dignitatis apicem Dei gratia conscen-
dimus, idcirco dignum est ipsius, à quo omnis est po-
testas, notitiam, honorem, cultum, ampliare, dilata-
re; ut sicut ab ejus gratia sunt omnia, ita ejus gloria
serviant universa. Noverit ergo tam futurorum
quam presentium industria, qualiter nos dilecto no-
stro Henrico Duci Saxoniae injunximus, ut in pro-
vincia ultra Albim, quam à nostra munificentia te-
net, Episcopatus & Ecclesias, ad dilatandum Chri-
stiani nominis imperium, instituat, plantet, & adi-
ficet, liberamque ei concessimus potestatem, ut Ec-
clesiis illis de bonis regni conferat, prout voluntas sua
persuaserit & terrarum spatiositas permiserit, cui
negotio, ut studiosius & devotius insistat, ipsi & om-
nibus sibi in hac provincia successuris concedimus in-
vestituram trium Episcopatumum Aldenburc, Michi-
lenburc,

Q

lenburc,

lenbruc, Racezburc: ut quicumque in locum Episcoporum ibidem subrogandi sunt, à manu ipsius, quod regii juris est, tanquam à nostra recipiant. Id etiam adjungimus, quod si in provinciis circumquaque, in quibus nec dum Christiana religio tenetur, Episcopatus sua strenuitate fundare potuerit, in his eadem potestate fungatur. Et ut hac nostra concessionis auctoritas stabilis & incondulsã per successiva temporum momenta permaneat, hanc chartam inde conscriptam manu propria, ut infra videtur, corroborantes, sigilli nostri impressione jussimus insigniri. Acta autem sunt hæc annuentibus regni Principibus his: Archiepiscopo Magdeburgense Wichmanno, Episcopo Hildenesheimense Brunone, Episcopo Fardense Herimanno, Episcopo Brandenburgense Wicherero, Electo Cicense Bertoldo, Abbate Corbiense Wickboldo, Marchione Conrado, Marchione Adelberto, Palatino Friderico, provinciali Comite Luderico.

IX.

Henricus Leo Dux Bavarie & Saxonie constituit tres lampades in Ecclesia Dominicæ resurrectionis in Jerusalem anno.

1172.

In

In nomine sanctæ & individuæ Trinitatis, Patris
 & Filii & Spiritus sancti, Amen. Notum sit om-
 nibus tam presentibus quam futuris sanctæ matris
 Ecclesiæ filiis, quod ego Henricus per Dei gratiam
 Baviaræ & Saxoniarum Dux, misericordiæ instinctu
 tactus, pro remissione omnium peccatorum meorum
 & inclytæ uxoris meæ Ducissæ Mathildis, magnifici
 Anglorum Regis filia, & eorum, quos Deus mise-
 ricordia sua dono mihi dederit heredum, nec non &
 totius generis mei, tres lampades perpetuo ad honorẽ
 Dei arduentes, in Dominica resurrectionis Ecclesiæ lo-
 cari, constitui & ordinavi: quarum lampadum u-
 na coram glorioso Domini sepulchro ardeat, altera
 vero in Calvaria loco ante Dominicam passionem,
 tertia autem coram vivifico sanctæ Crucis ligno con-
 stituatur. Verum ad supplendum, & perpetuo hoc
 misericordiæ opus ministrandum, quingentis Bi-
 santiis, domos Michaelis Turbitoris, muro Domi-
 nicæ resurrectionis Ecclesiæ contiguas, libero Domi-
 ni Ierosolimorum Regis concessu emi, quæ domus
 annuatim viginti Bisantios censuales reddunt, unde
 oleum ad opus Lampadarum perpetuo ardentium
 Q 2 emi

emi debet, & tam Dominus Patriarcha, quam sancta resurrectionis Ecclesie conventus, mihi fidei verbo promiserunt, quod de relictibus domus, predictis tribus lampadibus oleum annuatim emetur, & die noctuque ardebunt. Et ut hoc inconcussum tam ab ipsis, quam a successoribus suis custodiatur & teneatur, sigilli Domini Patriarcha & nostri, & nihilominus sancta Resurrectionis Ecclesie impressione hoc privilegium insigniri feci. Ego vero A. Dominica Resurrectionis Ecclesie Patriarcha hoc misericordia opus approbari, & laudari, & si quis invidia filius in posterum illud cassare presumpserit, anathematis vinculo, donec resipuerit, ligatus teneatur. Cunctis vero hoc custodientibus sit pax & misericordia a Domino nostro Jesu Christo. Amen. Factum est hoc anno Domini & Incarnationis millesimo centesimo septuagesimo secundo, presidente venerabili A. Patriarcha in patriarchali cathedra, & A. inclito Latinorum rege quinto in Jerusalem regnante. Hujus vero rei testes sunt, Dominus Patriarcha A. & P. Dominica resurrectionis Ecclesie Prior, & ejusdem Ecclesie Subprior, & plures alij Canonici & Clerici. De hominibus autem meis: Comes Bon-

Bonzelinus, Comes Sigebodo, Comes Helgerus,
Comes Rodolphus, Comes Bernhardus, Jordanus
Dapifer, Jusarius frater ejus, & plures alij.

X.

Conventio Ottonis IV. Henrici Leonis Filij
Imperatoris, cum Theodorico Marchione Mis-
nia. Anno.

1212.

HÆc est forma conventionis facta inter Domi-
num O. invidiosissimum Romanorum Impera-
torem, & Thidericum Marchionem Marchionem
Misenensem & Orientis. Prædictus Marchio Misnia
fide data promisit & juravit, quod abhinc, ut antea,
Domino Imperatori assistet, & eum jurabit specia-
liter contra Papam Innocentium in præsentis dis-
cordia, aut si alias eum injuste vellet gravare; &
simili modo contra Odagrium Regem Bohemia, &
H. Lantgravium Thuringia, & generaliter contra
omnem hominem viventem, in omni necessitate sua;
& quod nunquam eum deseret, & hæc omnia bona
fide observabit, sine fraude & malo ingenio. Ut au-
tem hæc conventio firmitus observetur, pro eo & cum
ipso, & de sua voluntate & mandato, similiter data

L3

fide

*fide promiserunt & iuraverunt Nobiles & homines
 sui: Geverhardus de Quernvorde, Comes Bur-
 chardus de Mannisfelt, Comes Henricus de
 Schwartzberg/ Comes Conradus de Zana, Hen-
 ricus de Chorun, Burchardus de Glinde, Gun-
 therus de Rochistet. Et hoc idem data fide promit-
 tent & iurabunt alij Nobiles infudali sui: Her-
 mannus Advocatus de Salik, Johannes de Lubitz,
 Henricus de Schuditz, Dudo de Domo, Her-
 mannus de Lobdiber, Erkinboldus de Vortzen-
 veltz. Hoc idem eodem modo fide data promiserunt
 & iuraverunt Albertus Dapifer de Birmere, Con-
 radus Pincerna, Gotzvvinus de Branditz, Bodo
 de Ilber, Otto de Lichtinhagin. Et hoc idem eodem
 modo iurabunt alij sui ministeriales, scilicet Henri-
 cus de Chanberc, Conradus de Landisperc, Otto
 Advocatus de Ilber, Otto de Pouch, Henricus de
 Bladebach, Gekehardus & Henricus fratres de
 Crotzuc, Cunradus de Cleber. Sub hac forma &
 conditione data fide promissum & iuratum est, &
 ab his, qui nondum iuraverunt, data fide promitte-
 tur, & iurabitur, ut si aliquo modo, quod absit,
 Marchio Misnia, secundum quod promissum & iu-
 ratum*

ratum est, non observaret, omnes intrabunt Bru-
 nisvic, & inde nunquam recedent sine Domini
 Imperatoris licentia & voluntate. Insuper ad ma-
 jorem securitatem predictae conventionis observan-
 dae, filios Ministerialium suorum tredecim, Mar-
 chio Misnia Domino Imperatori pro obsidibus dabit,
 scilicet filium Gevhardi de Zigibecke, filium Vo-
 lemari de Chauberc, filium Bernhardi de Trebe-
 zin, filium Luitolphi de domo Grimme, filium Gun-
 theri de Devvitz, filium Hagenonis de Doblin,
 filium Alberti Zitznick, filium Friderici Caratz
 de Donitz, filium Pincerna Henrici, filium Fride-
 rici de Grotz, filium Godefridi Kiselings, filium
 Thitboldi de Nidecke. Hec autem conditio obser-
 vabitur de obsidibus: quod si Marchio quemadmo-
 dum promissum & juratum est, quod absit, non ob-
 servaverit, liberam habebit Dominus Imperator
 facultatem de ipsis faciendi, quod ei placuerit, &
 erunt in eo status, qui vulgo vergiselt dicitur. Prae-
 dictos autem obsides, secundum dictas condiciones te-
 nebit Dominus Imperator, a proximo Pascha usque
 ad biennium & tunc ipsos Marchioni restituat, ita
 tamen, quod tunc patres obsidum, vel alij Ministe-
 riales

riales Marchionis a que idonei, & totidem numero
 promittent & jurabunt secundum quod supra dicti
 tam infendati quam Ministeriales Marchionis
 promiserunt & juraverunt. Si vero aliquis denomi-
 natorum obsidum vel morte interveniente, vel aliquo
 casu alio, Domino Imperatori dari non posset, aliud
 a que idoneus Domino Imperatori dabitur loco illius,
 omnibus alijs in suo vigore permanentibus. Ex alia
 parte Dominus Otto Romanorum Imperator pro-
 misit fide data T. Marchioni Misnia, quod sibi bo-
 nus & propitius dominus abhinc in antea erit, &
 quod ei assistet, & eum juvabit contra omnem ho-
 minem in sua justitia & omni necessitate, & nun-
 quam eum deseret. Et quod regnum Bohemia con-
 cedit Nepoti Marchionis Voratizlai, & ad obti-
 nendum eum juvabit, & obtentum defendet Mar-
 chionem in omnibus & diligenter cooperantem, &
 hoc observabit bona fide & sine fraude & malo in-
 genio. Et hoc pro eo & de ejus voluntate & man-
 dato promiserunt data fide, & juraverunt, frater
 ejus H. Palatinus Comes Rheni, Albertus de Ar-
 nistein & Gerhardus Burggravius de Litznic, Al-
 bertus Burggravius de Aldenburg, Guntzel Dapi-
 fer

fer, Henricus de Colditz, Henricus de Wida, Henricus de Drakinvels, Henricus de Crematzove, Hermannus de Schoneberg. Sub hac autem conditione promissum est, & juratum, quod si forte, quod absit, ex parte Domini Imperatoris non observaretur convenientia, omnes isti qui juraverunt, civitatem Misnam intrabunt, nec inde recedent sine licentia Marchionis, excepto solo Dapifero, qui in hoc casu Goslarium intrabit, inde nunquam recessurus sine voluntate & licentia Marchionis. Actum apud Frankenfort, anno Domini & incarnationis MCCXII. XIII. Kal. Aprilis. Indict. XV.

XI.

Forma Unionis inter eundem Ottonem Imperatorem, & Albertum Marchionem Brandenburgensem.

HÆc est forma unionis, qua se Dominus Otto Romanorum Imperator, & Albertus Marchio Brandenburgensis confederando colligarunt. Imperator Marchioni data fide manu in manum, sicut Imperialem excellentiam certitudinem decet

R facere;

facere, promisit se mediatorem studiosum & effi-
 cacem inter Regem Daciae & ipsum Marchionem
 & Selavos existere. Si vero medium Marchioni
 competens non invenerit, promisit Regi Daciae su-
 isque fauteribus dedicere & Marchioni contra
 ipsos & contra omnem hominem firmum & con-
 stans auxilium cum effectu portare. E contra Mar-
 chio promisit Domino Imperatori in terminis sibi
 finitimis, praecipue in Saxonia & Thuringia con-
 tra omnem hominem ad conservandum ei imperi-
 um, quantum vires & facultates ipsius admittunt
 fideliter servire. Idem & viginti familiares Mar-
 chionis, quorum nomina subscripta sunt, sub forma
 subscripta iuraverunt. Si Marchio promissum in-
 fregerit, Imperator ipsum super voti violatione
 conveniet. Accepta conventionem Marchio in pra-
 sentia Imperatoris productis utrobique conscriptis
 innocentiam suam probabit. Si in probatione de-
 fecerit, ab inde infra sex septimanas viginti sacra-
 mentales ipsius Brunsvick intrabunt, & inde non
 exhibunt, nisi per consensum Domini Imperatoris.
 Sine vinculis tamen & captivi custodiam manent.
 Nomina Sacramentalium.: Henricus Comes
 de

de Soverin, Jachezo, Fridericus de Hasselle,
 Theodoricus & Henricus fratres de Osterborch,
 Burchardus de Cocstede, Albertus de Niendorp
 Gerhardus de Belitz, Yo de Giferslage, Albertus
 de Burnfelt, Rudengerus de Puilingen, Frideri-
 cus de Bouh, Arnoldus Sac, Conradus & Hen-
 ricus de Saltvedel. *Vt autem hac forma rata
 teneatur & inconvulsa, placuit utriq, Imperatori
 scilicet & Marchioni presentem paginam, qua
 pacti certum manet indicium, inde conscribi &
 appensione sigilli communiri. Acta sunt hac an-
 no Dominice incarnationis MCCXII. Indiē. XV.
 apud Wicense in castris, his testibus presentibus,
 Adolpho & Ludolpho Comitibus de Dasela,
 Bernharo de Dorstad, Hermanno & Heinri-
 co Comitibus de Hartesberge.*

XII.

Forma compositionis inter Ottonem Imp.
 & Ludovicum Ducem Bavariz.

HÆc est forma compositionis, facta inter Do-
 minum O. gloriosum Imperatorem Romano-
 rum, & Dominum Ludovicum illustrem Ducem

R 2

Bava.

Bavaria. Dominus L. Dux Bavariæ primum da-
 ta fide promisit, & postmodum sacramento jura-
 menti firmavit, quod ipse omni tempore vita sua
 bona fide & sine omni fraude serviat Domino Im-
 peratori contra Papam & contra omnem homi-
 nem, nec aliqua unquam occasione emergente à
 servitio ejus recedet. Juraverunt etiam quidam,
 & adhuc alii jurabunt, pro eo duodecim subscri-
 pti Nobiles, quod si Dux Bavaria, quod absit, ali-
 quo modo contra promissionem suam veniret, seu
 ipsam infringeret, quod ipsi bona fide & sine frau-
 de Dominum Imperatorem modis omnibus contra
 Ducem jurabunt, juxta mandatum suum. Sunt
 autem hi Nobiles: Rapoto Comes Pal. Bavaria,
 Comes Henricus de Ortumborch, Comes de Mo-
 seberc, Comes Kalholius, Henricus de Lapide,
 Chunradus de Harbach, Comes Eberhardus de
 Dornborch, Henticus de Raudeke, Lupus de Len-
 ginvelt, Alramus de Halse, Comes de Valar,
 Comes Sigbovy de Nibenborch. Postmodum jam
 ad validiorem confirmationem facti juraverunt
 quidam, & adhuc jurabunt duodecim subscripti
 Mini-

*Ministeriales, quod si ipse Dux aliqua occasione
 promissionem facti violaret, quod ipsi commoniti,
 quindecim diebus ante in civitatem Augustam in-
 trabunt, nunquam inde sine licentia Domini Im-
 peratoris recessuri. Sunt autem hi Ministeriales:
 Sifridus Koph, Otto Koph, Otto Vuitz, Hen-
 ricus Vuitz, Conradus Dapifer, Otto de Rore,
 Bartoldus de Schiltberch, Arnoldus de Came-
 ra, Rudigerus de Sandincella, Eberhardus de
 Wittlinspach, Everhardus de Curia, Henricus
 de Rūden. Et ut etiam major de Duce, Domino
 Imperatori securitas fiat, ipse Dux XII. obsides
 subscriptos dabit Domino Imperatori, qui à proxi-
 mo festo Pasche ad duos annos in potestate erunt
 Domini Imperatoris, Et tunc, si Dominus Dux
 promissionem factam Domino Imperatori bene ser-
 vaverit, Dominus Imperator obsides illos liberos
 Duci reddet. Sed promissiones Et juramenta ipsius
 Ducis Et tam Nobilium quam Ministerialium sem-
 per firma Et inviolabilia permanebunt. Sunt autem
 hi obsides: Filius Pincernæ, filius Hermanni Pedis,
 filius Bartholdi de Vravvenhoven, filius Henri-
 ci de Kranechesberch, filius Friderici de Bru-*

novve, *filius* Garuigii *de* Bergen, *filius* Heinrichi
 Dimonis, *filius* Weneri *de* Burchausen, *filius*
 Grinani, *filius* Conradi *de* Vriuntsberch, *filius*
 Bertholdi *de* Suatbach, *filius* Grimoldi *de* Bul-
 lenhusen. *E* contrario Dominus Imperator data
fide promisit, quod ipse semper Domino Duci pius
 & propitius erit Dominus, & in omnibus, qua uti-
 litatem & honorem eius respicient, Dominus Im-
 perator benigno vultu eum promovebit. Acta sunt
 autem hac anno Domini MCCXII. apud Fran-
 ckenfort XIII Kal. Aprilis. In-
 dictione XV.